

LUYỆN TỪ VÀ CÂU

THÊM TRẠNG NGỮ CHỈ THỜI GIAN CHO CÂU

I – MỤC ĐÍCH, YÊU CẦU

1. Hiểu được tác dụng và đặc điểm của trạng ngữ chỉ thời gian trong câu (trả lời câu hỏi *Bao giờ ? Khi nào ? Mấy giờ ?*).

240

2. Nhận diện được trạng ngữ chỉ thời gian trong câu ; thêm được trạng ngữ chỉ thời gian cho câu.

II – ĐỒ DÙNG DẠY – HỌC

- Bảng phụ viết sẵn các câu văn ở BT1 (phân Nhận xét).
- Một số tờ giấy khổ rộng để HS làm BT3,4 (phân Nhận xét).
- Hai bảng giấy – mỗi bảng ghi 1 đoạn văn ở BT1 (phân Luyện tập).

III – CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY – HỌC

A – KIỂM TRA BÀI CŨ

GV kiểm tra :

– Một HS nói lại nội dung cần ghi nhớ trong tiết học trước (*Thêm trạng ngữ chỉ nơi chốn cho câu*), làm lại BT2.

– Một HS đặt 2 câu có trạng ngữ chỉ nơi chốn.

B – DẠY BÀI MỚI

1. Giới thiệu bài. GV nêu MĐ, YC của tiết học.

2. Phân Nhận xét

Bài tập 1, 2

– HS đọc yêu cầu của BT1, 2, tìm trạng ngữ trong câu, xác định trạng ngữ đó bổ sung ý nghĩa gì cho câu.

– HS phát biểu. GV chốt lại lời giải đúng : Bộ phận trạng ngữ *Đúng lúc đó*, bổ sung ý nghĩa thời gian cho câu.

Bài tập 3

– HS đọc yêu cầu của BT3.

– HS phát biểu ý kiến. GV giúp HS nhận xét, kết luận :

Viên thị vẹt hót hải chạy vào khi nào ? (Chú ý : nếu đặt *khi nào* ở đâu câu thì có nghĩa là hót hải về sự việc chưa diễn ra.)

3. Phân Ghi nhớ

Hai, ba HS đọc lại nội dung cần ghi nhớ.

4. Phần Luyện tập

Bài tập 1

- HS đọc yêu cầu của bài, suy nghĩ, làm bài vào vở hoặc VBT.
- GV dán 2 băng giấy, mời 2 HS lên bảng làm bài – gạch dưới bộ phận trạng ngữ chỉ thời gian trong câu. Cả lớp và GV nhận xét, kết luận lời giải đúng :

a) Buổi sáng hôm nay, mùa đông đột nhiên đến, không báo cho biết trước. Vừa mới ngày hôm qua, giờ hãy còn nắng ấm và hanh, cái nắng về cuối tháng mười làm nứt nẻ đất ruộng và làm giòn khô những chiếc lá rơi. Thế mà qua một đêm mưa rào, trời bỗng đổi gió bắc, rồi cái lạnh ở đâu đến làm cho người ta tưởng đang ở giữa mùa đông rét mướt.

b) Từ ngày còn ít tuổi, tôi đã thích những tranh lợn, gà, chuột, ếch, tranh cây dừa, tranh tố nữ của làng Hồ. Mỗi lần đứng trước những cái tranh làng Hồ giải trên các lề phố Hà Nội, lòng tôi thầm thía một nỗi biết ơn đối với những người nghệ sĩ tạo hình của nhân dân.

Bài tập (2) – lựa chọn

- HS đọc yêu cầu của BT.
- GV lưu ý các em về trình tự làm bài : đọc kĩ mỗi đoạn văn, chỉ ra những câu văn thiếu trạng ngữ trong đoạn. Sau đó, viết lại câu bằng cách thêm vào câu 1 trong 2 trạng ngữ đã cho sẵn để đoạn văn được mạch lạc. Chú ý viết hoa đúng quy định.

– Cách thực hiện tương tự BT1. HS làm bài. GV dán hai băng giấy viết đoạn văn a và b ; mời 2 HS lên bảng làm bài ; chốt lại lời giải :

a) Cây gạo bén bỉ làm việc đêm ngày, chuyên cần lấy từ đất, nước và ánh sáng nguồn sinh lực và sức trẻ vô tận. Mùa đông, cây chỉ còn những cành trơ trụi, nom như cằn cỗi. Nhưng không, dòng nhựa trẻ đang rạo rực khắp thân cây. Xuân đến, lập tức cây gạo già lại trổ lộc nảy hoa, lại gọi chim chóc tới, cành cây đầy tiếng hót và màu đỏ thắm. Đến ngày đến tháng, cây lại nhờ gió phân phát đi khắp chốn những mũi bông trắng nuột nà.

b) Ở Trường Sơn, mỗi khi trời nổi gió, cảnh tượng thật là dữ dội. Những cây đại thụ có khi cũng bị bật gốc cuốn tung xuống vực thẳm. Giữa lúc gió đang gào thét ấy, cánh chim đại bàng vẫn bay lượn trên nền trời. Có lúc chim cụp cánh lao vút đi như một mũi tên. Có lúc chim lại vẫy cánh, đạp gió vút lên cao.

5. Củng cố, dặn dò

GV nhận xét tiết học. Yêu cầu HS về nhà học thuộc nội dung cần ghi nhớ, tự đặt hai câu có trạng ngữ chỉ thời gian.